

Leidimų išdavimas

Leidimai naudoti žemės gelmių išteklius

Liepos mėnesį išduoti leidimai naudoti kietųjų naudingųjų iškasenų išteklius šioms įmonėms:

- UAB „Jotvingiai“,
- Valdas Mugenis,
- V. Vareikos įmonė,
- UAB „Kėdainių melioracija“,
- Uždaroji akcinė bendrovė „HIDROSTATYBA“,
- UAB „Dantora“.

Sudaryta 14 išteklių naudojimo sutarčių. Panaikintas 4 leidimų galiojimas.

Leidimai tirti žemės gėlmes

Įmonių turinčių leidimus tirti žemės gėlmes skaičius liepos pabaigoje buvo 116.

Leidimai naudoti požeminį vandenį

Liepos mėnesį išduoti 6 leidimai naudoti požeminį vandenį, pasirašytos 34 požeminio vandens išteklių naudojimo sutartys.

Žemės gelmių registras

Žemės gelmių tyrimai

Liepos mėnesį įregistruoti 409 žemės gelmių tyrimai.

Žemės gelmių ištekliai

Liepos mėnesį aprobuoti ištekliai:

- Širvintų r. Šiaulių telkinio smėlio ištekliai,
- Vilniaus r. Papiškių II telkinio smėlio ir žvyro ištekliai,
- Širvintų r. Zdoniškių ežero telkinio sapropelio ištekliai,
- Kalvarijos sav. Trakėnų smėlio ir žvyro telkinio žvyro ištekliai,
- Kaišiadorių r. Kertupio II telkinio molio ištekliai,
- Klaipėdos r. Šnaukštų-2 smėlio ir žvyro telkinio žvyro ištekliai,
- Kauno rajono Kvesų telkinio smėlio ir žvyro ištekliai,
- Trakų r. Šventininkų telkinio smėlio ir žvyro ištekliai,
- Kupiškio r. Šaukliškių II telkinio žvyro ištekliai.

Gręžiniai

Liepos mėnesį Žemės gelmių registro gręžinių dalyje įregistruota 170 gręžinių.

Geoterminės sistemos

Liepos mėnesį įregistruotos 8 geoterminių gręžinių sistemos. Iš viso užregistruotos 867 geoterminės gręžinių sistemos.

Laboratorija

Liepos mėnesį buvo ištirti 436 grunto bandiniai bei 25 vandens mėginiai.

Teisės aktai

2020 m. liepos 28 d. Nr. D1-458 Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas [„Dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-878 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statyba leidžiančių dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“](#) (TAR kodas 2020-16540)

2020 m. liepos 3 d. Nr. D1-410 Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas [„Dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 349 „Dėl Normatyvinio dokumento LAND 20-2005 „Nuotekų dumblo naudojimo trešimui bei rekultivavimui reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“](#) (TAR kodas 2020-14959)

[Teisės aktų registras - e-tar.lt](#)

Pradėti arseno kilmės požeminiame vandenyje tyrimai Raseinių r.

Lietuvos geologijos tarnybos Hidrogeologijos skyrius

Lietuvos geologijos tarnyba 2020 m. liepos 1 d. pradėjo vykdyti arseno kilmės požeminiame vandenyje nustatymo projektą, finansuojama Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis. Arseno kilmės nustatymui yra suplanuotas tiriamųjų gręžinių gręžimas Raseinių rajono Šienlaukio ir Ražaitėlių vandenvietėse, geofiziniai tyrimai, grunto / kerno ir požeminio vandens mėginių paėmimas, įvairūs laboratoriniai tyrimai skirti mineraloginės ir cheminės sudėties ištyrimui, taip pat kvartero storumės Raseinių rajone geologinis kartografavimas.

Gręžimo darbai pradėti Šienlaukio vandenvietėje. Čia jau išgręžtas apie 200 m gylio tiriamasis gręžinys. Iš iškerto kerno jau paimti pirmieji mėginiai ir paruošti pristatymui į Lietuvos ir užsienio laboratorijas.

Nustačius kokius geologinius sluoksnius sukloti šioje vietovėje, papildomai bus tiriami vandeningieji sluoksniai, aiškinantis vandens tekėjimo ir cheminės sudėties formavimosi dėsnį. Vertinant galimus požeminio vandens antropogeninius taršos šaltinius, 2 kilometrų spinduliu bus inventorizuoti potencialūs taršos židiniai, ištirta grunto vandens iš artimiausių šachtinių

šulinių kokybė, atlikti senos ir naujos kartos pesticidų laboratoriniai tyrimai. Inventorizuojant potencialius taršos židinius bus renkama informacija ir apie anksčiau šioje vietoje buvusius objektus – naftos bazės, technikos kiemus, pesticidų ir trąšų sandėlius ar nelegalias pesticidų ir kritusių galvijų užkasimo vietas.

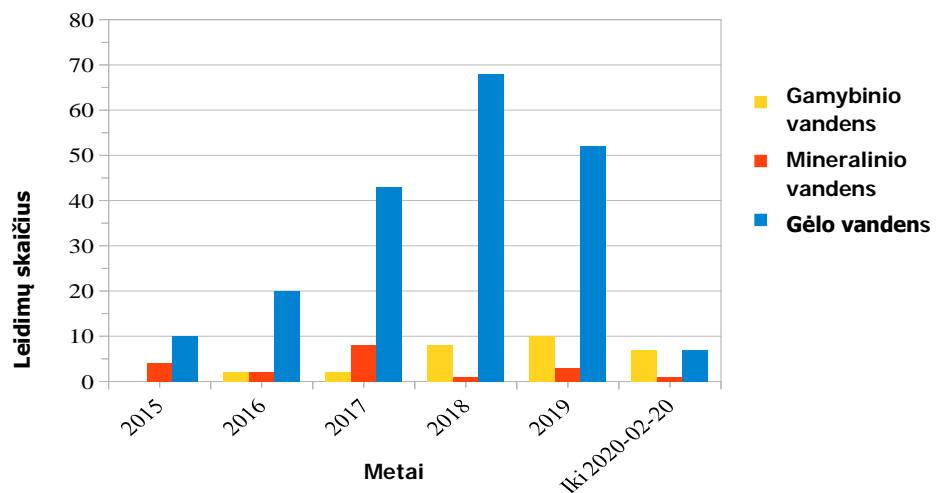
Arseno problema požeminiame vandenyje buvo identifikuota 2017 m., kai Raseinių r. Ražaitėlių ir Šienlaukio vandenvietėse, atliekant požeminio vandens išteklių įvertinimą, buvo nustatytos didžiausią leidžiamą koncentraciją (DLK) geriamajame vandenyje daugiau nei 4 kartus viršijančios toksinio elemento arseno koncentracijos. Padidintos arseno

koncentracijos vėlesniais metais buvo nustatytos ir kituose rajonuose, ypač pietinėje Lietuvos dalyje. Atlikus iš individualių gręžinių paimtų požeminio vandens mėginių tyrimus Lazdijų, Vilkaviškio, Marijampolės ir Jurbarko rajonų savivaldybėse buvo aptiktos naujos anomalijos. Nuo 2019 metų pabaigos įsigaliojo teisės aktų pakeitimai, įpareigojantys atlikti arseno koncentracijų tyrimus naujai įrengtų individualių gręžinių vandenyje prieš pradėdant jį naudoti. Gauti rezultatai rodo, kad artimos arba didesnės už DLK – 10 µg/l ribą arseno koncentracijos be minėtų rajonų buvo nustatytos Alytaus r., Kaišiadorių r., Kauno r., Kelmės r., Panevėžio r., Vilniaus r. ir kt. savivaldybėse.

Požeminio vandens išteklių racionalaus ir saugaus naudojimo priežiūros ir informacijos apžvalga *D. Kutka, Lietuvos geologijos tarnyba*

Nuo 2016 metų vykdant projektą „Gėlo požeminio vandens išteklių racionalaus ir saugaus naudojimo priežiūra ir informacijos valdymas“ ir atlikus gėlo požeminio vandens išteklių naudojimo ir apsaugos Lietuvos vandenvietėse analizę nustatyta, kad iš 2323 vandenviečių, registruotų Žemės gelmių registre, ištirtus ir aprobuotus išteklius naudoja 1992 vandenvietės (86 proc.). Palyginti – šis skaičius 2012 metais siekė tik 39 procentus. Remiantis naujausiais duomenimis, Lietuvoje aprobuotų išteklių kiekis yra apie 2401,677 tūkst. m³/parą. Požeminio vandens gavybos apskaitą vykdo ir gavybos ataskaitas Lietuvos geologijos tarnybai teikia 2096 (iš viso – 2323) vandenvietės (90 proc.). Tokiam ženkliam augimui neabejotinai turėjo įtakos 2015 metais pakeistas Žemės gelmių įstatymas, jame numatyta, kad leidimus naudoti požeminį vandenį išduoda Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Taip pat reikia paminėti, kad Leidimų išdavimo tvarkoje nurodyta, jog leidimas naudoti požeminio vandens išteklius išduodamas tik nustatyta tvarka ištirtiems ir Lietuvos geologijos tarnybos aprobuotiems požeminio vandens ištekliams. Kartu su išteklių aprobavimu nus-

Išduotų leidimų skaičius nuo 2015 m. gegužės 8 dienos įsigalėjus naujai tvarkai

tatomos ir vandenviečių, telkinių apsaugos zonos (toliau – VAZ).

Kartu su požeminio vandens išteklių įvertinimu rengiami požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų (toliau – VAZ) projektai. Remiantis naujausiais duomenimis, šiuo metu yra parengti 1976 vandenviečių apsaugos zonų projektai, tačiau tik 298 (15 proc.) vandenviečių apsaugos zonos yra įsteigtos, t. y. įteiktos specialiais planavimo dokumentais. Palyginti – 2012 metais buvo parengta tik 850 vandenviečių apsaugos

zonų projektų. Daugiausia VAZ projektų buvo parengta didžiosioms šalies viešojo vandens tiekimo vandenvietėms, iš kurių tik 6,7 proc. VAZ buvo įsteigta. Lietuvos geologijos tarnyba nuo 2015 metų gegužės, įsigaliojus naujai leidimų išdavimo tvarkai, yra išdavusi 248 leidimus naudoti požeminio vandens – gėlo, mineralinio ir gamybinio – išteklius. Iš jų naudoti požeminį gamybinį vandenį išduoti 29 leidimai, mineralinį vandenį – 19 leidimų, o gėlą požeminį vandenį – 200 leidimų.

VU Geologijos muziejuje vėl galima išvysti mamuto Gošos griaučius

Liepos 29 d. Vilniaus universiteto (VU) Geologijos muziejus atverė duris lankytojams ir kviečia aplankyti laikiną parodą „Vilniaus mamuto pėdsakais“.

Pasak organizatorių, pirmomis parodos savaitėmis dar bus galima išvysti ir įspūdingo dydžio mamuto Gošos skeletą. Jis

ras tas Kotelno saloje – didžiausioje Anžu salų grupės saloje Naujojo Sibiro salyne, Jakutijoje (RF) ([žr. žemėlapi](#)). Tai labiausiai į šiaurę nutolęs žinomas mamuto skeleto radinys. Skeletas rastas 2003 m. rugpjūčio mėnesio ekspedicijos metu. [Plačiau](#)

Paroda „Vilniaus mamuto pėdsakais“ veiks iki spalio 30 d. VU Geologijos muziejuje (M.K. Čiurlionio g. 21/27, II aukštas). [Registracija į ekskursijas](#)